

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
РОЗДІЛ І.	
РОЛЬ ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ У НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІТИЧНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ.....	3
РОЗДІЛ ІІ.	
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ.....	8
2.1 Громадянсько-патріотичне виховання.....	8
2.2 Військово-патріотичне виховання.....	14
2.3 Духовно-моральне виховання	20
Висновки.....	35
Список використаних джерел.....	36
Додатки.....	37

ВСТУП

Школа стає справжнім осередком культури лише тоді, коли в ній панують 4 культу: культ Батьківщини, культ людини, культ книжки і культ рідного слова

В.О.Сухомлинський

Великі можливості для національно-патріотичного виховання учнів дає книга. Ставши читачем, учень стає володарем багатющого скарбу думок, почуттів, моральних понять, естетичних уявлень. Осмислене читання книжок, роздуми над ними – це засіб розвитку й удосконалення людського розуму, почуттів. Шкільна бібліотека є одним з важливих осередків, центром духовного життя й виховання системи цінностей читача-школяра і громадянина-патріота в школі. Тут реалізується безліч дитячих інтересів, тут нерідко загоряється вогник, що пробуджує мрію.

Актуальність. Актуальність національно патріотичного виховання молоді в сучасних умовах значною мірою зумовлюється вимогами державотворчих процесів на засадах гуманізму, демократії, соціальної справедливості. Відтак проблема національно-патріотичного виховання молоді залишається нагальною і важливою.

Утвердження громадянських цінностей, виховання почуття патріотизму, відданості справі зміцнення державності, національної свідомості є важливими пріоритетами загальноосвітніх шкіл. Шкільна бібліотека долучається до цієї важливої місії, володіючи безцінними книжковими скарбами, звертаючись до кращих культурних надбань та традицій українського народу, відіграючи важливу роль у формуванні цінностей читачів, а саме: духовних, естетичних, моральних, громадянських, національно-патріотичних.

Мета досвіду. Використовуючи можливості шкільної бібліотеки, сприяти формуванню у молодого покоління особистісних рис громадянина України: національної свідомості, розвинутої духовності, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, фізичної, екологічної культури, розвиток індивідуальних здібностей, таланту.

Завдання. Одним із головних завдань шкільної бібліотеки є участь у створенні освітньо-виховного простору, спрямованого на плекання високодуховної особистості, громадянина, патріота.

Шкільна бібліотека Терешківської ЗОШ I-III ступенів спрямовує роботу на виконання основних завдань:

- ✚ виховання у школярів почуття патріотизму, національної гордості, любові до рідного краю;
- ✚ виховання любові до рідної мови, своєї родини, малої Батьківщини;
- ✚ виховання поваги до Конституції, законодавства, державної символіки України;
- ✚ розвиток пізнавальної активності учнів, прагнення довідатись та пізнати більше;
- ✚ виховання культури читання школярів;
- ✚ прищеплення шанобливого ставлення до культури, звичаїв, традицій усіх народів України;
- ✚ виховання духовної культури особистості;
- ✚ формування екологічної культури людини;
- ✚ допомога у вивченні та засвоєнні шкільної програми.

Для реалізації поставлених завдань шкільний бібліотекар використовує різноманітні форми і методи бібліотечної роботи, серед яких: інформаційно-комунікативні технології, інтерактивні методи, проектна діяльність.

Шляхи реалізації патріотичного виховання дітей та молоді:

- ✚ виконання завдань національно-патріотичного виховання відповідно до нормативно-правової бази;
- ✚ співпраця навчального закладу з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, волонтерами;
- ✚ інформаційне забезпечення національно - патріотичного виховання дітей та молоді.

РОЗДІЛ I. РОЛЬ ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ У НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ.

Шкільна бібліотека є обов'язковим структурним підрозділом загальноосвітнього навчального закладу. А тому всі стратегічні освітньо-виховні

завдання, які реалізуються в школі, трансформуються в завдання та діяльність шкільної бібліотеки. Нині, в період відродження національної культури, духовних і культурних традицій нашого народу, бібліотека у школі є однією з важливих культурно – освітніх, виховних та науково – допоміжних ланок, яка виконує велику роль у формуванні національної свідомості, любові до свого народу, своєї землі .

Виховувати особистість з активною громадянською позицією – завдання не з легких. Василь Сухомлинський пропонував виховувати громадянина з дитинства, адже це найважливіший період людського життя. Великий педагог підкреслював: *«У дитинстві починається тривалий процес пізнання і розумом, і серцем - тих моральних цінностей, що лежать в основі моралі: безмежної любові до Батьківщини, готовності віддати життя за її щастя, велич, могутність, непримиренність до ворогів Вітчизни».*

Утвердження громадянських цінностей, виховання почуття патріотизму, відданості справі зміцнення державності, національної свідомості є важливими пріоритетами у організації навчально-виховного процесу Терешківської ЗОШ І-ІІІ ступенів. Основні завдання національно-патріотичного виховання у навчальному закладі реалізуються в комплексі: через викладання навчальних предметів, курсів за вибором, блоком позакласної та гурткової роботи, діяльністю в рамках проекту «Школа як осередок розвитку громади».

Шкільна бібліотека долучається до реалізації основних завдань національно-патріотичного виховання, використовуючи відповідні напрямки роботи:

- за ініціативи шкільного бібліотекаря школа долучилася до проекту «Посилка Успіху», організованого Фондом братів Кличко, даний Проект був складовою частиною проекту «Розвиток спорту на селі – запорука здорової громади» реалізованого в рамках роботи над проектом «Розвиток громад в Україні шляхом упровадження програми «Школа як осередок розвитку громади», яка реалізується за підтримки «Фонду крок за кроком» Чарльза Стюарта Мотта.
- шкільна бібліотека є постійним учасником загальношкільних проектів: «Я – громадянин і патріот незалежної держави України», "Життя у солдатській шинелі»;

- співпраця з громадськими організаціями: "Клуб військово-патріотичного виховання молоді «Патріот», «Братерство учасників АТО», військово-спортивний клуб «Воїн» обласний осередок ТСОУ, Полтавський осередок ВГО «Сокіл», з Полтавськими волонтерами Каптур Іриною Михайлівною та Артюх Оксаною Анатоліївною.
- організація зустрічей з письменниками Полтавщини та презентації книг: «Літературне сузір'я Полтавщини»;
- співпраця з Полтавською обласною бібліотекою для юнацтва ім. О.Гончара, сільською бібліотекою;
- організація та проведення зустрічей з ветеранами Великої Вітчизняної війни, дітьми війни, вдовами, бійцями АТО;
- засідання літературно-дискусійного клубу «Хто ми?»: проекти «Аеропорт», «Відчуй себе українцем», «Схиляємо голови перед героями»;
- організація та проведення шкільних акцій: благодійні акція «Допоможи героям», «Макулатуринг», «Сучасній бібліотеці – подаруй сучасну книгу», «Збережемо природу разом», «Збережи ялинку»;
- участь у щорічному Всеукраїнському місячнику шкільних бібліотек;
- проведення бібліотечних уроків національно-патріотичного спрямування;
- організація книжкових виставок, експозицій;
- всі шкільні та позашкільні заходи висвітлюються у новинах на шкільному веб-сайті, адміністратором якого є шкільний бібліотекар.

Модель національно-патріотичного виховання в шкільній бібліотеці:

Патріотизму не можна навчити. Його потрібно виховувати. Шкільна бібліотека Терешківської ЗОШ I-III ступенів долучається до цієї важливої місії і, використовуючи різноманітні бібліотечні засоби, проводить значну роботу з патріотичного виховання школярів, формування у підростаючого покоління національної свідомості, виховання любові до книги і читання, до української мови, культури України, рідної Полтавщини.

Враховуючи нові суспільно-політичні реалії в Україні після Революції гідності, бібліотека стала осередком виховання юних громадян патріотами України, справжнім центром пропаганди книги, розповсюдження національно-патріотичних ідей, надійним помічником учителів у навчанні та вихованні учнів.

Реалізація завдань національно-патріотичного виховання в школі здійснюється відповідно до:

- Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 - 2020 роки;
- Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року;
- наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 року №641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей

і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах»;

- наказу Міністерства освіти і науки України від № 1232 від 27.10.14 року «Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді»;
 - наказу відділу освіти Полтавської РДА №234 від 18.11.2014 року «Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді» ;
 - наказу по школі № 25 від 02.12.2014 року «Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді»;
 - Положення про бібліотеку загальноосвітнього навчального закладу
- Серед форм та методів роботи з патріотичного виховання школярів слід відмітити наступні:

Інформаційно-масові	Діяльнісно-практичні	Візуальні
• бібліотечні уроки; • диспути; • вікторини; • "жива газета"; • клейдоскоп видатних імен;	• свята, огляди-конкурси; • уроки-квести; • флеш-моби; • гурткова робота; • діяльність шкільного активу.	• книжкові виставки; • біснале. • тематичні стенди; • тематичні експозиції; • бібліо-мікси; • книжкові вернісажі.

Відповідні форми і методи шкільний бібліотекар реалізовує через індивідуальні та групові форми роботи. Пріоритетну роль надає активним засобам навчання та виховання, що стимулюють творчість, ініціативу, самостійне та критичне мислення та базуються на принципах багатосторонньої взаємодії. Ефективним засобом інформування учнів стали тематичні виставки, стенди, експозиції, розміщені у шкільній бібліотеці. З метою розширення знань з літератури рідного краю для дітей-користувачів бібліотека пропонує добірки творів письменників і поетів рідного краю. Бібліотекар бере активну участь у плануванні загальношкільних заходів. У своїй роботі співпрацює з педагогом-організатором, психологом, учителями

української мови та літератури, історії, географії, біології, музики, учителями початкових класів.

Відповідно до положень Стратегії національно - патріотичного виховання дітей та молоді в Терешківській ЗОШ I-III ступенів національно-патріотичного виховання здійснюється за напрямками:

РОЗДІЛ II.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

2.1 Громадянсько-патріотичне виховання

Сучасні умови, що склалися в Україні, висунули на передній план національно-патріотичне виховання дітей та учнівської молоді. Такого сплеску патріотизму не було за всі роки незалежності України. Причому патріотизму не місцевого, регіонального, а національно-громадянського спрямування, який проявляється в любові до Батьківщини, свого народу, готовності захистити незалежність і територіальну цілісність держави.

Важливим виховним напрямком шкільної бібліотеки визначено громадянсько-патріотичне виховання, яке базується на формуванні першооснов національної свідомості, а саме:

- розуміння своєї приналежності до нації;
- любові, поваги до національної мови, традицій;
- основ фундаментальних рис національного характеру;
- почуття любові до України, до свого народу;
- пошани до видатних вітчизняних історичних діячів, історії, традицій, вболівання за майбутнє України.

Посилення патріотичного виховання нерозривно пов'язане з трансформацією правової культури, правової та громадянської свідомості, визнанні й забезпеченні в реальному житті прав людини, гідності та свободи як правових і соціальних цінностей.

Патріотичне виховання здійснюється в рамках відзначення історичних, державних свят і подій в Україні шляхом проведення бібліотечних уроків, екскурсій, конкурсів, турнірів, бесід, флеш-мобів, бібліо-міксів. Крім того, популяризація літератури здійснюється в ході презентацій тематичних виставок, стендів, експозицій, бієнале.

Так, у березні 2016 року проведено **історичний екскурс** до 200-річчя від дня народження автора українського гімну, композитора М. Вербицького. Учні дізналися про історію створення гімну, про те, як багато років українські патріоти намагалися зберегти урочисту пісню для нащадків та співали його в найурочистіші періоди державотворення. В ході проведення заходу бібліотекар організувала перегляд матеріалів відеохроніки. На завершення учні та вчителі з особливим піднесенням і хвилюванням заспівали «Ще не вмерла Україна».

До Дня Європи в Україні педагогом-організатором спільно з бібліотекарем проведено флеш-моб "Україна - європейська країна", до якого долучилися учні початкових класів. В рамках проведення заходу у шкільній бібліотеці організовано виставку матеріалів до Дня Європи під назвою "Україна в європейському контексті".

Флеш-моб «Україна - європейська країна»

Виставка матеріалів до Дня Європи "Україна в європейському контексті"

28 червня наша країна відзначає День Конституції. Саме 20 років тому в Україні було прийнято Основний Закон держави. Цей акт закріпив незалежність українського народу, зробив його справжнім володарем суверенітету.

Щоб ознайомити дітей з історичними передумовами прийняття Основного Закону України, прослідкувати шлях, пройдений нашою державою від Конституції Пилипа Орлика до прийняття нової Конституції України у шкільній бібліотеці було організовано інформаційно-правова виставка «

Конституція України: історія і сучасність» На розгляд читачам запропонована правознавча, історично-довідкова література. Вихованці пришкільних оздоровчих таборів мали змогу ознайомитися з матеріалами та обговорити питання важливості дотримання норм Конституції кожною людиною. Шкільним бібліотекарем спільно з вихователями проведено патріотичну вікторину «Конституцію вивчаємо, пам'ятаємо, поважаємо» та урок державності «Державні символи України».

Інформаційно-правова виставка «Конституція України: історія і сучасність»

До Дня Державного Прапора України в читальному залі бібліотеки було представлено тематичну виставку «Символ нації-національний прапор».

24 серпня Україна відсвяткувала 25 річницю проголошення незалежності. Наша країна має багатовікову історію, мальовничу природу, мудрих і талановитих людей. На книжково-ілюстративній виставці «Свою Україну любіть, за неї Господа моліть», організованій до Дня Незалежності, було представлено ілюстрації, літературу про шлях нашої держави до самостійності від давнини до сьогодення, матеріали про видатних особистостей, які зробили свій внесок у цей процес.

Тематична виставка
«Символ нації-національний прапор»

Книжково-ілюстративна виставка «Свою Україну любіть, за неї Господа моліть»

Бібліо-мікс «Бринить, співає рідна мова,
чарує, тішить і п'янить»

Зустріч з полтавською письменницею
В. Нездойминою

Мовознавча гра-вікторин «Словограй»

Зустріч з юними поетами школи

Традиційно шкільний бібліотекар долучається до проведення у школі предметних тижнів та тематичних свят. Так, в рамках проведення тижня української мови та літератури (7.11.2016 - 11.11.2016 року) учні мали нагоду відвідати у шкільній бібліотеці постійно діючу **книжкову виставку «Плекатимеш мову – цвістимуть слова»**. Незабутньою була зустріч учнів початкових класів із дитячою письменницею В. Нездойминою та юними поетами школи. Для учнів початкової школи до Дня української мови та писемності шкільний бібліотекар провела огляд бібліо-міксу «Бринить, співає рідна мова, чарує, тішить і п'янить». До Міжнародного дня рідної мови спільно з учителем української мови та літератури Дяченко В.Г. для учнів 8 класів проведено мовознавчу гру-вікторину «Словограй».

В історії України багато трагічних періодів і подій. В наш час в історію ввійшла ще одна подія - Майдан, який змінив нашу державу. Готуючись до відзначення Дня Гідності та Свободи, в читальній залі бібліотеки було організовано тематичну виставку-реквієм "Україна - територія гідності та свободи"», на якій представлено книги, журнали, статті з газет, світлини, присвячені цим подіям. Члени бібліотечного активу підготували і провели для учнів школи інформаційну хвилинку «День Гідності та Свободи».

Активісти розповіли про утвердження в Україні ідеалів свободи і демократії, донесли об'єктивну інформацію про доленосні події в Україні початку ХХІ століття, віддали належну шану патріотизму й мужності громадян. Гуртківці виготовили інформаційні листки для проведення виховних годин.

Виставка-реквієм «Україна - територія гідності та свободи»

Інформаційна хвилинка «День Гідності та Свободи».

До Дня пам'яті жертв Голодомору у бібліотеці організовано виставку-репортаж «Україна пам'ятає – світ визнає». На виставці представлені документальні книги та

Виставка-репортаж «Україна пам'ятає – світ визнає» День пам'яті жертв Голодомору

Акція «Запали свічку».

статті, спогади свідків тих жахливих подій, художньо-документальні книги відомих українських письменників В. Барки "Жовтий князь" та У. Самчука "Марія". Учні прийняли участь у акції «Запали свічку».

Міжнародний день прав людини традиційно співпав із Місячником правових знань. В рамках Місячника у бібліотеці було створено тематичну виставку правової літератури «Закони потрібні не для страху, а для допомоги», функціонує постійнодіюча виставка «Закон на сторожі життя», розміщено плакат «Правова абетка», що відображає основні положення Конвенції ООН про права дитини.

Разом з учителем правознавства проведено урок-тренінг «Загальна декларація прав людини», правова гра для учнів 4-5 класів «З героями казок по статтях Конвенції».

Тематична виставка правової літератури «Закони потрібні не для страху, а для допомоги»

Урок-тренінг «Загальна декларація прав людини»

Шкільна бібліотека надає допомогу вчителям, учням у підготовці та проведенні диспутів, конференцій, організації вікторин та виставок, підборі літератури з правових питань тощо. У бібліотеці є добірка літератури (книг, журналів, статей) на правову тематику для вчителів та учнів.

В рамках відзначення Дня Соборності учителем історії спільно з бібліотекарем для учнів 10-11 класів проведено історичний екскурс **Україно, ти моя молитво!**. Присутні довідалися про історичний шлях українського народу до незалежної соборної держави та ознайомилися з

книжково-ілюстративною виставкою «Україно, соборна державо, сонценосна колиско моя!» На виставці представлена література, яка висвітлює тернистий шлях України до формування незалежної держави. Діти переглянули підготовлену бібліотекарем мультимедійну презентацію

«Соборність України: естафета поколінь».

Шкільний бібліотекар взяла участь в організації та проведенні засідання **круглого столу «Зустріч трьох поколінь»** до Дня пам'яті воїнів-інтернаціоналістів. В ході заходу поділитися спогадами про події минулого

Засідання круглого столу «Зустріч трьох поколінь» до Дня пам'яті воїнів-інтернаціоналістів

прийшли генерал-майор запасу, ветеран Великої Вітчизняної війни, учасник Карибської кризи Лутін Борис Васильович та учасник бойових дій в Афганістані, воїн-інтернаціоналіст Педора Володимир Володимирович. У ході обговорення розглядалися питання активної громадянської позиції, національної свідомості, обов'язку, патріотизму, любові до Батьківщини. Круглий стіл надав можливість установити той зв'язок поколінь ветеранів із молоддю, який так необхідний для нашого спільного майбутнього. У бібліотеці оформлено виставку-репортаж «Афганістан болить в моїй душі».

2.2 Військово-патріотичне виховання

Військово-патріотичне виховання дітей – це процес цілеспрямованого систематичного формування почуття патріотизму, духовної та психологічної готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку щодо захисту суверенітету, територіальної цілісності держави.

Неоголошена війна показала, що армія потребує підготовленого резерву, і школа повинна допомогти виконати це завдання. У своєму виступі на засіданні Верховної Ради України 27 листопада 2014 року Президент України Петро Порошенко наголосив: «Початкова військова підготовка має стати одним із головних предметів у школі – саме там закладаються основи військово-

патріотичного виховання підвищення престижу військової служби як виду державної служби, а звідси культивування ставлення до солдата як до державного службовця».

Завдання військово-патріотичного виховання реалізуються в навчальному закладі на уроках предмета «Захист Вітчизни» та на заняттях клубу військово-патріотичного виховання «Патріот». Долучається до цієї роботи і шкільна бібліотека.

Першочергове завдання шкільної бібліотеки, педагогічного колективу, учнівського самоврядування і батьків – постійна підтримка в учнів патріотичних почуттів. Недопустимо, щоб щоденна інформація про події на Сході України сприймалась дітьми, як щось буденне. Військово-патріотичне виховання - це формування у молоді високої патріотичної свідомості, ідеї служіння Вітчизні, здатності до його збройного захисту, прищеплення гордості за українську армію, любові до української військової історії, збереження і примноження славних військових традицій. Військова історія нашої країни сповнена героїки, романтики, справжнього патріотизму, насичена цікавими, часом драматичними подіями, представлена дивовижними, унікальними особистостями. Все це дає багатий матеріал для реалізації високих цілей громадянського та патріотичного виховання, яке настільки актуально сьогодні.

Нам є чим пишатися, є про що розповідати дітям. У шкільній бібліотеці проводяться уроки пам'яті, мужності, організовуються книжкові виставки. Кожного року на зустрічі з учнями запрошуються ветерани Великої Вітчизняної війни, діти війни, бійці АТО, волонтери.

Заходи, організовані в школі в рамках Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек, пройшли під гаслом «Виховуємо громадянина – патріота України» та спрямовані на привернення уваги до проблем громадянсько-патріотичного виховання, розкриття виховної функції шкільної бібліотеки, об'єднанню зусиль педагогічного колективу і бібліотеки щодо розвитку патріотизму зростаючої особистості. (Додаток №1)

Героїчні й водночас драматичні події останнього часу спонукали нас до створення у бібліотеці історико-патріотичної експозиції бойової слави воїнів АТО «За честь, за долю, за українську волю!», яка присвячена нашим

Історико-патріотична експозиція
бойової слави воїнів АТО «За честь, за
долю, за українську волю!»

доблесним захисникам та волонтерам. Мета створення експозиції - показати загалу, який масштаб подій відбувається на Сході України. АТО – це не просто слово, це наша історія, наше сьогодення й велика трагедія українського народу. Велику допомогу в підготовці експозиції, зборі матеріалів надали військовослужбовці - учасники АТО, волонтери і просто небайдужі люди.

Бійці 9 роти 14 механізованої бригади передали прапор з автографами та побажаннями для школярів, волонтери подарували бронежилет, «метал війни» — уламки російських реактивних снарядів, гармат, мінометів, використані боєприпаси, гільзи, що були зібрані на українських позиціях, світлини, літературу тощо. Ці предмети-трофеї зайняли належне місце у шкільній експозиції.

Експозиція містить декілька тематичних розділів. Перший розділ - «Загинули захищаючи Україну» - заслуговує на особливу увагу відвідувачів бібліотеки, адже вшановує пам'ять полеглих воїнів-земляків, містить фотографії та біографії воїнів Полтавського району, які поклали життя за територіальну цілісність і незалежність України. Жодне ім'я загиблого Героя не може бути забутим. В цьому полягає наш громадянський і людський обов'язок.

Наступний розділ - «У вирі життєвому – літопис війни» - акцентує увагу на важких, жахливих буднях війни, розповідає про непересічні долі простих українців, їх жертвність та подвиг, який вони здійснюють кожного дня на фронті, захищаючи країну.

Розділ «Солдат на сторожі війни» містить матеріали профорієнтаційного спрямування для старшокласників, інформацію про службу в Збройних силах України на контрактній основі, інформаційні матеріали, буклети, розповідають про сьогодення української армії.

Експонати та матеріали експозиції постійно поновлюються, адже події в зоні АТО невпинно змінюються і ми маємо надію, що експозиція буде містити ще один розділ, присвячений перемозі.

З метою виховання в учнів патріотизму, шанобливого ставлення до Батьківщини, гордості за наших захисників **Вітчизни шкільний бібліотекар організувала і провела зустріч з воїном АТО, добровольцем батальйону "Айдар" Тарасом Вікторовичом Синяговським.**

Захід під назвою «Зустріч з воїнами АТО. Вам герої...» (Додаток 2) було проведено в рамках тижня національно-патріотичного виховання учнівської молоді. Учні радо вітали земляка, ставили запитання, які їх хвилювали, висловлювали теплі й щирі побажання бійцю. У свою чергу, Тарас Вікторович поділився теплими спогадами про побратимів, передав школярам часточку своєї енергії, мужності й оптимізму. У ході зустрічі панувала атмосфера патріотизму і довіри. Під час заходу відбулася презентація новоствореної історико-патріотичної експозиції бойової слави воїнів АТО «За честь, за долю, за українську волю!».

У бібліотеці пройшла зустріч з воїном АТО, добровольцем батальйону "Айдар" Синяговським Тарасом Вікторовичем

Учасники заходу мали можливість переглянути і познайомитися з матеріалами експозиції.

«Стежками партизанської слави» міст архівні матеріали, свідчення очевидців, учасників партизанського руху на Україні. До Дня визволення Полтавщини від

Книжкова виставка-експозиція
«Безсмертя воїна і сина в тобі,
моя велична Україно! До Дня
визволення Полтавщини

фашистських загарбників організовано книжкову виставку-експозицію «Безсмертя воїна і сина в тобі, моя велична Україно!». Представлені на виставці книжкові та періодичні видання розкривають історичну правду про переможні та трагічні дні 1939-1945 років, змальовують образи учасників воєнних подій.

В рамках відзначення Дня захисника

України педагогом-організатором спільно з шкільним бібліотекарем організовано та проведено виховний захід **«Благословенна та держава, що має відданих синів»**, на який було запрошено учасників бойових дій у зоні АТО. Крім того, до Дня Захисника України проведено тематичну виховну годину **«Схиляємо голови перед героями»**, мета якої виховання патріотизму та любові до України, вшанування пам'яті загиблих військових, учасників АТО, виховання у дітей почуття поваги до пам'яті загиблих земляків, вдячності до нинішніх захисників Вітчизни. Захід доповнила презентація книги полтавської поетеси, члена Полтавської спілки літераторів Надії Гринь **«Дорога в безсмертя: Дмитро Коряк»**.

Виховний захід «Благословенна та держава,
що має відданих синів» до Дня захисника України

Презентація книги полтавської поетеси, члена Полтавської спілки літераторів Надії Гринь **«Дорога в безсмертя: Дмитро Коряк»**.

Тема Козаччини завжди була чи не найважливішим фактором національно-патріотичного виховання. Сьогодні традиції українського козацтва усе ширше завойовують душі і серця своїх нащадків. До Дня українського козацтва проведено літературний ранок «**Ми веселі козачата, ми нащадки козаків**», у читальній залі бібліотеки проведено історико-літературну виставку-подорож «**Нащадки козацької слави**», відвідувачі бібліотеки здійснили бібліографічний огляд літератури та прийняли участь у експрес-діалозі «**Козацькому роду нема переводу**».

До Дня українського козацтва Літературний ранок «**Ми веселі козачата, ми нащадки козаків**»

Історико-літературна виставка-подорож «**Нащадки козацької слави**»

З метою ознайомлення молоді з однією із трагічних сторінок історії України, виховання почуття поваги до тих, хто заради незалежності України віддав своє життя, у бібліотеці було оформлено виставку-реквієм «**Крути - наша слава, наша історія**».

З метою виховання у підростаючого покоління патріотичних почуттів та популяризації літератури про війну напередодні Дня пам'яті та примирення у бібліотеці відбулися патріотичні читання «**Читаємо дітям про війну**». Оформлено художньо-ілюстративну виставку-пам'ять «**Мужність і відвага крізь покоління**», яка представляє ілюстрації, книги, що відображають події далекого минулого і дають змогу переосмислити події Другої світової війни, зазирнути в минуле і сучасне. Разом з учителем історії для учнів 9 класів організовано огляд стендів та проведено екскурсію-бесіду «**Великій перемозі присвячується**».

Художньо-ілюстративна виставка-пам'ять
«Мужність і відвага крізь покоління»

Екскурсія-бесіда «Великій перемозі
присвячується»

Активно долучаються до військово-патріотичного виховання молоді громадські організації, з якими тісно співпрацює шкільна бібліотека. Це: громадська організація "Клуб військово-патріотичного виховання молоді "Патріот", «Братерство учасників АТО», військово-спортивний клуб «Воїн» обласний осередок ТСОУ.

2.3 Духовно-моральне виховання

Духовно-моральне виховання спрямоване на прищеплення і розвиток моральних почуттів, міцних переконань і потреби поводити себе згідно з моральними нормами, прийнятими в суспільстві, виховання патріотизму, колективізму, свідомої дисципліни та організованості, громадянської і соціальної відповідальності, непримиренності до аморальних вчинків людей, до порушення норм і правил поведінки. Система морального виховання в школі спрямована на формування цілісної моральної особистості, та передбачає формування таких гуманістичних рис:

- моральні почуття (совість, обов'язок, віра, відповідальність, патріотизм);
- моральні риси (терпіння, милосердя, лагідність);
- моральна позиція (здатності до розрізнення добра і зла, прояву самовідданої любові, готовності до подолання життєвих випробувань);
- моральна поведінка (готовність служіння людям і вітчизні, прояви духовної поміркованості, слухняності, доброї волі).

Все вищезгадане тісно переплітається з основною виховною темою, над якою працює навчальний заклад: «Удосконалення духовно-морального виховання, орієнтація на загальнолюдські моральні цінності». Система моральних цінностей включає:

Робота шкільної бібліотеки в рамках морально-духовного виховання спрямована на усвідомлення учнями вищих цінностей, ідеалів і орієнтирів, соціально-значущих процесів і явищ реального життя, виховання любові до рідного слова, рідної мови, літератури та культури.

З теми морально-духовного виховання шкільним бібліотекарем розроблені і проведені: бесіди, інформаційні хвилинки, бібліотечні уроки, виховні години, вікторини, конкурси. Організовано та проведено зустрічі з письменниками рідного краю. **Налагоджено співпрацю з Полтавською обласною бібліотекою для юнацтва ім. О. Гончара. Учні школи разом зі шкільним бібліотекарем взяли участь у зустрічі з відомим українським письменником і журналістом, автором роману «Іловайськ» Євгеном Положієм, який презентував свою нову книгу «5 днів. 5 секунд».**

Зустріч у шкільній бібліотеці з полтавською дитячою письменницею В. Нездойминою

Зустріч з відомим українським письменником і журналістом, автором роману «Ловайськ» Євгеном Положієм.

Здійснюються екскурсії до сільської бібліотеки, де для дітей проводяться конкурси, книжкові виставки тощо.

Формування патріотичних почуттів у дітей неможливе без живого спілкування з очевидцями тих подій, волонтерами, які збирають і доставляють до зони АТО гуманітарну допомогу для українських військових. Бібліотека, учнівський та педагогічний колективи школи не залишаються осторонь. Хай невеликою є наша допомога, але вона така потрібна, необхідна. У складний для нашої країни час діти виявляють свої найкращі патріотичні почуття, морально підтримуючи українську армію.

Учні, вчителі, батьки прийняли участь у благодійній акції «Допоможи героям».

Благодійний концерт «Допоможи героям»

Учні, вчителі, батьки прийняли участь у волонтерських акціях для українських військових, зібравши для них продукти харчування, теплі речі, обереги, малюнки, листівки. В рамках проекту "Життя у солдатській шинелі"

23 вересня у Терешківській ЗОШ І-ІІІ ступенів відбувся концерт "Допоможи героям" за участю педагогічного та учнівського колективів школи, в ході якого зібрано кошти на підтримку воїнів АТО.

В рамках волонтерського руху шкільним бібліотекарем організовано акцію «Макулатуринг», яка проводилася з метою покращення екологічного становища довкілля та виховання у дітей працьовитості, чуйності, культури поведінки, любові до рідної землі. В ході акції для учнів початкових класів проведено виховну годину «Збери макулатуру – збережи дерево та довкілля!» (Додаток 3). До збору макулатури долучилися учні, батьки та вчителі. Всі разом зібрали близько 500 кг паперу. Отримані кошти були передані для воїнів у зону АТО.

У час, коли воює вся країна, передова не може існувати без міцного тилу. Усього за кілька місяців слово «волонтер» стало для нас звичним. Герої другого фронту надійно прикривають бійців на передовій, підіймають їх бойовий дух і забезпечують найнеобхіднішим. Волонтери є абсолютними героями. І дуже важливо, щоб про те, що роблять ці люди, дізналися, адже вони часто лишаються просто за кадром.

Зустріч з Полтавськими волонтерами
Каптур І. М. та Артюх О. А.

Протягом останніх двох років Терешківська ЗОШ І-ІІІ ступенів співпрацює з Полтавськими волонтерами Каптур Іриною Михайлівною та Артюх Оксаною Анатоліївною. У наших очах ці люди – теж герої. У кожної є сім'я, робота. Але їх серця болять за солдат, які бережуть наш спокій та потребують нашої підтримки. Завдяки таким людям як Ірина Михайлівна та Оксана Анатоліївна бійці тримаються.

Вихованці бібліотечного гуртка долучилися до виготовлення виробів на патріотичну тематику із українською символікою, які були передані волонтерами для української діаспори, що проживає в Америці. Кошти за вироби, які продалися з аукціону, пішли на потреби воїнів АТО. Чимало

бажаючих відгукнулося взяти участь у цій благородній акції. Сподіваємося, що тепло дитячих рук, їхніх батьків, вчителів та щедрість сердець нагадали жителям далекого континенту про перлину – Україну. Нехай у багатьох американських родин поселиться частинка української душі.

Серед заходів морально-духовного спрямування, проведених шкільним бібліотекарем, слід відзначити виставку, організовану до Дня людей похилого віку «Зорепадом летять роки». Під час заходу вихованці бібліотечного гуртка власноруч виготовляли вітальні листівки для своїх дідусів та бабусь.

До Міжнародного дня толерантності разом з шкільним психологом проведено годину толерантності «Світ починається з тебе»; до Дня протидії торгівлі людьми у бібліотеці організована експрес-виставка «Як не стати жертвою торгівлі людьми» та організовано перегляд фільму «Життя на продаж».

Урок доброти до Дня інвалідів проведено спільно з учителем правознавства та активістами бібліотеки.

У читальному залі бібліотеки діє тематична виставка літератури у з питань профілактики ВІЛ/СНІДу "Що потрібно знати про СНІД". Спільно з шкільним психологом проведено тренінг для учнів 7-х класів «СНІД – актуальна проблема людства!».

Експрес-виставка
«Як не стати жертвою торгівлі людьми»

Виставка літератури у з питань профілактики
ВІЛ/СНІДу "Що потрібно знати про СНІД"

З метою національного виховання, збереження традицій рідного краю проводяться виховні заходи до Новорічних та Різдвяних свят. До Дня святого Миколая шкільний бібліотекар традиційно проводить тематичні виховні заходи, в ході яких ознайомлює школярів з історією життя святого Миколая,

проводить уявну, віртуальну подорож до його резиденції, організовує огляд книжкової виставки «Отче Миколаю, прийди до нас із раю!»

Напередодні свят казковий настрій панує всюди – не виняток і бібліотека. На свята юні користувачі залюбки долучаються до створення теплої і чарівної атмосфери у приміщенні бібліотеки. **Кожного року бібліотека долучається до щорічної акції «Збережи ялинку».** Діти із задоволенням створюють ялинку із книг, прикрашають її сніжинками, різноманітними виробами, виготовленими власноруч. Біля такої ялинки проходять виховні бесіди, вікторини, конкурси, бал-маскарад костюмів, читання віршів, водіння хороводів з піснями тощо.

Книжкова виставка «Отче Миколаю, прийди до нас із раю!»

Щорічна акція «Збережи ялинку. Ялинка виготовлена із книг

Захід «Історія однієї книги»
Книжкова виставка «Кобзар - книга, що врятувала націю» До 200 річчя з дня народження Т.Г. Шевченка

В рамках відзначення 200-річчя з дня народження Т.Г. Шевченка шкільним бібліотекарем разом з учителями української мови та літератури проведено захід під назвою «Історія однієї книги». Місцем проведення було обрано затишну шкільну кімнату народознавства. У теплій, задушевній атмосфері йшла мова про "Кобзар" Т.Г. Шевченка, презентовано книжкову виставку під

назвою "Кобзар - книга, що врятувала націю". Учителі та учні розповідали про значення «Кобзаря» для своєї родини, декламували улюблені поезії Тараса Григоровича.

В ході проведення в школі Тижня дитячої та юнацької книги відбувся конкурс малюнків серед учнів початкових класів «Малюю світ, в якому я живу».

Для учнів 6-их класів проведено конкурс читців «Мій улюблений поет». Протягом тижня учні долучилися до акції «Подаруй бібліотеці книгу». В ході акції фонд бібліотеки поповнився новими книгами в кількості 45 книг. Активісти бібліотечного гуртка організували діяльність «Книжкової лікарні» з дрібного ремонту книг.

З нагоди Міжнародного дня дитячої книги у шкільній бібліотеці організовано низку заходів: для читачів діяли книжково-ілюстративні виставки: "Подорож по книжковому всесвіту", "Добрий чарівник світу казок Г. К. Андерсен", "Чарівна скарбничка казок"; проведено бібліотечний урок «Книга – міст у світ знань»; літературну вікторину «Сторінки біографії Г.К. Андерсена». Читачі переглянули фільм "Як твориться книга" та здійснили мультиплікаційну мандрівку за творами Ганса Крістіана Андерсена. З метою популяризації творів

Конкурс малюнків «Малюю світ, в якому я живу» до Міжнародного дня дитячої книги

Бібліотечний урок «Книга – міст у світ знань»

сучасних українських авторів та залучення дітей до читання з учнями 5-7 класів проведено **читанковий флеш-моб «Будь сучасним! Читай українське!»**

До Великодніх свят у бібліотеці діяла книжково-ілюстративна виставка-колаж «Христос воскрес! Усе радіє!». З метою вивчення українських традицій, звичаїв та

обрядів для відвідувачів проведено народознавчий квест «Йде Великдень по землі».

З нагоди Дня матері в читальній залі бібліотеки було організовано книжкову викладку ілюстрованої літератури «Хай у віках живе крилате, благословенне слово -мати». Активісти бібліотеки відшукали інформацію про історію свята та провели інформаційну годину для школярів. Діти проявили свою фантазію, виявили творчі здібності та виготовили для своїх матусь символічні подаруночки.

В рамках проекту «Школа батьківської любові» **пройшов фестиваль сімейної творчості «Родинне коло»**, до якого долучилася і шкільна бібліотека.

Фестиваль став сходиною до родинного єднання. Сімейну творчість представляли як молодше, так і старше покоління. Милувалися чудовими виставками робіт з бісеру, паперу, дерева, прекрасними вишитими картинами, рушниками, серветками. Піднімали настрій веселими піснями та танцями. Добрі, позитивні, яскраві враження отримали всі присутні на сімейному святі.

Фестиваль сімейної творчості "Родинне коло"

Кожній інтелігентній людині притаманна любов до рідного краю, “малої батьківщини”, як ми часто величаємо цю непримітну цяточку на карті, де з’явилися на світ. Чуття вітчизни супроводжує нас усе життя. Це почуття є одним з найсвітліших і найсвятіших.

Вихованню патріотичних почуттів, любові до рідної землі, збагаченню духовного світу дитини допомагає використання краєзнавчого матеріалу.

Краєзнавство – це важливе джерело поповнення знань. Воно сягає в глибину віків. Відомості з історії рідного села, свого краю зберігаються в народній пам’яті, вони передаються із покоління до поколінь. Участь у краєзнавчій роботі дає можливість читачу відчути радість успішних пошуків документів, відомостей з історії краю, взагалі, пізнати радість творчої праці.

Мета бібліотечного краєзнавства – зібрати, зберегти і надати користувачам документальні джерела та інформацію про рідний край. Тому краєзнавча робота займає вагомe місце у роботі нашої бібліотеки.

«Без минулого немає майбутнього», говорять в народі. І це так, адже за все, що ми маємо, ми завдячуємо предкам, наші надбання ляжуть в основу здобуття нащадків.

З метою популяризації краєзнавчої літератури в бібліотеці діє куточок «Полтава і полтавці». В ньому створені розділи, на яких розміщена:

Краєзнавчий куточок «Полтава і Полтавці»

- література, присвячена краєзнавству «Стежками історичної Полтавщини – від сивої давнини до сьогодення»;
- інформація про буремні роки громадянської і Великої Вітчизняної воєн «Історичний калейдоскоп. Україна від подиху століть - до сьогодення»;
- виставка, присвячена письменникам рідного краю «Творчість наших земляків»;
- експрес-виставка «Екологія і сучасність» розкриває екологічні проблеми рідного краю;
- книжковий вернісаж «Літературне сузір'я Полтавщини».

Альбоми, буклети, бібліографічні покажчики, тематичні папки-досьє, до яких включаються вирізки газетних і журнальних статей краєзнавчої тематики, спогади місцевих жителів, газетний матеріал з історії села, літописи рідної землі, альбоми про рідний край – це той краєзнавчий матеріал, яким можуть скористатися читачі.

Для відвідувачів представлено книги письменників-земляків М. Конон-Рижого, В. Малика, І. Наливайка, В. Нездойминоги, О. Міщенко, І. Снарської, Ф. Моргуна, збірки кращих творів молодих літераторів Полтавщини та багато інших.

В бібліотеці діє актив читачів, який тісно співпрацює з загonom «Спомин», що займається краєзнавчо-пошуковою діяльністю. В рамках проекту «Життя у

солдатській шинелі» активісти пошукового загону детально вивчили життєвий шлях своїх відомих земляків, учителів школи Кекала Д.П., Буцького А.А., Кучерявого А.І., які пройшли шлях буремних років Великої Вітчизняної війни. Їх життя – це правдива, справжня історія Перемоги, історія відданого служіння підростаючому поколінню, громаді, суспільству

Школа, сім'я і громада виступають для дитини основними моделями соціального світу та стають первинним середовищем формування особистості учня. Успіх роботи школи в аспекті соціальної активності дітей багато в чому залежить від того, наскільки ефективно вона взаємодіє з громадою і використовує її виховний потенціал. **З метою формування соціально активної особистості, створення єдиного соціально-виховного середовища з 2009 року школа працює в рамках проекту «Школа як осередок розвитку громади» Всеукраїнського фонду «Крок за кроком».**

Працюючи в рамках проекту, педагогічний колектив школи ставить перед собою мету розвивати громаду, залучати батьків та мешканців села до вирішення

В 2009 року школа стає громадсько активною школою (ГАШ), починає працювати в рамках проекту «Школа як осередок розвитку громади» Всеукраїнського фонду «Крок за кроком».

соціальних та інших проблем, що порушуються як перед школою, так і перед громадою. Значна увага приділяється освітнім, соціальним, оздоровчим, екологічним проектам; національно-патріотичному вихованню; зміцненню родини та відносин між мешканцями громади.

Бібліотекар школи є координатором проекту, постійно приймає участь у районних та обласних семінарах, конференціях, тренінгах.

У вересні 2014 році Терешківська ЗОШ І-ІІІ ступенів взяла участь у конкурсі проектів Всеукраїнського фонду «Крок за кроком» «Розвиток громад в Україні шляхом упровадження програми «Школа як осередок розвитку громади»» та отримала грант на реалізацію проекту «Розвиток спорту на селі – запорука здорової громади».

За ініціативи шкільного бібліотекаря долучилися і до проекту «Посилка Успіху», організованого Фондом братів Кличко. Проект проходив під гаслом "Борись за свою мрію». **Вихованці бібліотечного гуртка на чолі з бібліотекарем створили відеоролик про роботу шкільних спортивних секцій.** За результатами конкурсу Терешківська ЗОШ I-III ступенів стала переможцем проекту «Посилка успіху - 2015» та отримала нагороду - посилку зі спортивним інвентарем на суму понад 6 тисяч гривен.

Обласний навчально-практичний тренінг
«Проектний менеджмент»

Участь у проекті «Посилка Успіху»,
організований Фондом братів Кличко.

З метою національно-патріотичного виховання в рамках діяльності ГАШ шкільним бібліотекарем проводиться систематична просвітницька робота. Форми й методи виховання базуються на українських народних традиціях, кращих надбаннях національної та світової педагогіки. На зустрічі з школярами запрошуються представники громадських організацій, ветерани, учасники історичних подій.

З метою уславлення українських громадських діячів та митців традиційно протягом року організовуються виставки-калейдоскопи видатних імен. Проведено:

- бібліографічний огляд «До невичерпного джерела творчості В.О. Сухомлинського» до 95 років від дня народження В.О. Сухомлинського.
- книжкову виставку-огляд «А слава – заповідь моя» до дня народження Тараса Григоровича Шевченка;

- виставку-спогад «Подвижник «української ідеї» до 175 - річчя від дня народження М.П.Драгоманова, українського філософа, публіциста, фольклориста, громадського діяча;
- виставку-портрет «Великі українці: Михайло Грушевський – історик і президент» до 150 - річчя від дня народження М.С.Грушевського, українського політичного діяча, історика, літературознавця, письменника;
- виставку-портрет «Романтик серцем, реаліст думкою» 110 років від дня народження І. П. Багряного, відомого українського письменника;
- виставку-огляд «Сонце і слово Івана Драча» до 80-річчя І.Ф. Драча, відомого українського поета, кіносценариста, драматурга, державного і громадського діяча, першого голови Народного Руху України, Героя України;
- виставка-персоналія «Поет – це слово, це його життя» з нагоди 80-річчя від дня народження М. С. Вінграновського, українського письменника-шістдесятника, лауреата Державної премії ім.Т.Г. Шевченка;

Бібліографічний огляд «До невичерпного джерела творчості В.О. Сухомлинського» 95 років від дня народження В.О. Сухомлинського

Виставка-портрет «Великі українці: Михайло Грушевський – історик і президент» до 150 - річчя від дня народження М.С. Грушевського

В бібліотеці створено ряд постійно діючих виставок:

- «Твоя країна - Україна»;
- «Ми чуємо тебе Кобзарю, крізь століття!»;
- «Здоров'я – надійний скарб людини»;
- «Закон на сторожі життя» та багато ін.

- «Життя в єднанні з творчістю – це радість»;
- бюро літературних новинок «На хвилинку зупинись, на новинку подивись»

З метою поліпшення роботи щодо збереження книги педагогічний та учнівський колектив школи приймає участь у щорічному огляді-конкурсі «Живи, книго!».

В рамках огляду-конкурсу проводяться:

- бесіди з учнями школи та їхніми батьками про збереження підручників «Шкільним підручникам довге життя»;
- робота з боржниками шкільної бібліотеки;
- щоквартальні рейди - перевірки стану збереження підручників;
- оголошення результатів на шкільних лінійках;

Огляд-конкурс «Живи, книго!»

- в кожному класі призначається відповідальний за збереження підручників.

Члени бібліотечного активу розробили пам'ятки учням – читачам:

- «Як працювати з підручником»;
- «Як працювати з художньою книгою»;
- «Як читати науково - популярну книгу»;
- «Як читати книгу».

Усі заходи зі збереження бібліотечного фонду проводяться за участю батьківського комітету школи та бібліотечного активу та мають на меті виховання у школярів відповідальності, дбайливого ставлення до книги як до джерела знань.

Книга – це мудрість поколінь минулих. Книга – це друг і порадник сьогодні. Вона зберігає у собі красу рідного слова, чарівність мови. Виховання любові до книги розпочинається саме з тієї миті, коли дитина вперше перегорне сторінки гарно ілюстрованої книги.

У школі відбувся семінар для шкільних бібліотекарів району. Учасники семінару переглянули відкритий захід для 2 класу «Посвята в читачі», організований бібліотекарем школи. Традиційно, кожного року для учнів 1 класів проводиться свято «Прощавай, Букварику!». Діти знайомляться з правилами користування бібліотекою, слухають прислів'я та загадки про книги.

Крім того, на учасників заходу чекають зустрічі з казковими героями: Королевою Книжок, Букварем, Незнайком та Бабою-Ягою, які розповідають

Семінар шкільних бібліотекарів району.
Відкритий захід «Посвята у читачі» (2 клас)

Свято «Прощавай, Букварику!»

майбутнім читачам про правила поводження з книгою, про важливість читання для кожного з них.

У школі стали традиційними предметні тижні. Активну участь у проведенні цих тижнів бере і шкільна бібліотека. Готуються виставки літератури з предмету для додаткового читання, добирається література для проведення вікторин, оформляються виставки альтернативних підручників, проводяться бібліографічні огляди, виховні бесіди. Інформаційна робота здійснюється з урахуванням можливостей сучасних технологій навчання й орієнтується на формування особистості школяра з усвідомленою громадянською позицією, системою наукових знань.

Шкільна бібліотека у 2012-2013 навчальному році долучилася до проектної діяльності. Було створено проект «Роль шкільної бібліотеки у формуванні кодексу інформаційно культури в учасників навчально-виховного процесу». Мета проекту: залучення користувачів до активного, творчого читання, здивувати їх самим процесом спілкування з книгою, зробити читання необхідною, щоденною духовною потребою, виховання культури читання методом популяризації книги.

ВИСНОВКИ

Основне завдання виховання особистості в сучасних соціокультурних умовах формування в учнів почуття приналежності та причетності до української держави і суспільства, формування громадянської позиції.

Виконання завдань національно-патріотичного виховання має відбуватися через взаємодію школи, сім'ї та соціуму, що дозволить сформувати сталі уявлення про світ, суспільство, державу, основні правила та обов'язки дітей і учнів їх соціальні зв'язки та відносини. Національно-патріотичне виховання являє собою єдиний комплекс, що включає громадянське, військово-духовно-моральне, виховання, реалізується за допомогою відповідної організації навчально-виховного процесу, проведення позакласної та позашкільної роботи, а також демократизації шкільного життя. Зміст виховної роботи з формування учня-патріота, учня громадянина зорієнтовано на засвоєння загальнолюдських гуманістичних цінностей, культурних і духовних традицій українського народу та ідеології української держави, формування готовності до виконання громадянського обов'язку. Навчальний заклад повинен розвиватись і крокувати в ногу з поступом життя, шукати нові шляхи оптимізації сучасного патріотичного виховання. Він має забезпечувати своїм вихованцям можливість розширення особистісних перспектив відповідно до демократичних та плюралістичних тенденцій розвитку суспільства. Проте потенціал навчального закладу обмежується матеріальними, організаційними, культурними, технологічними, ідеологічними та іншими суспільними обставинами.

Без любові до своєї Батьківщини, без утвердження патріотичної свідомості, ідеї нації як політичної спільноти, об'єднаної історичною долею, державною мовою, інститутом громадянства, без визнання гідності людини й цінності людської особистості як ключового елемента права, без продукування й культивування системи ціннісних орієнтацій загально цивілізованого характеру у сфері не лише культури, освіти, науки, але й економіки та політики, годі сподіватися на динамічну трансформацію української патріотичної молоді в суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді та Методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах : наказ М-ва освіти і науки України від 16.06.2015р. №641// Інфор. зб. та комент.М-ва освіти та науки України – 2015 - №7. – С.70-95 - №8.- С.87 – 95
2. Указ Президента України від 13.10.2015 р. № 580/2015 «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки».
3. Наказ МОН № 1232 від 27.10.14 року «Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді»
4. Виховуємо громадян-патріотів України. Науково-методичний посібник / авт. кол. за заг. кер. К. Чорної. - Черкаси: видавництво ЧОІПОПП, 2011. - 273с.
5. Бех І.Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді / І.Бех, К.Чорна // Шкільний світ. – 2014. – № 23. – С.5-13.
6. .Буторіна, Т.С. Виховання патріотизму засобами освіти / Т.С. Буторіна, Н.П. Овчинникова- СПб: КАРО, 2004. - 224 с.
7. Методичні рекомендації з організації патріотичного виховання дітей та учнівської молоді у 2014/2015 навчальному році // Шкільний світ. – 2015. – №1. – С.6-9.
8. Ми про війну з тобою книжку прочитали...: методичні поради / Держ. заклад “Національна бібліотека України для дітей”. – К., 2010. – 16 с.
9. Патріотичне виховання дітей та підлітків: інформаційно-методичний лист директорам обласних бібліотек для дітей. – К., 2001. – 17 с.
- 10.Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський. – К., 1969. – 245 с.
- 11.У серці народу навечно і поіменно: консультативні поради бібліотекарям / Хмельницька обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г.Шевченка. – Хмельницький, 2004. – 8 с.

**ТВОРЧИЙ ЗВІТ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО
МІСЯЧНИКА ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕК
У ТЕРЕШКІВСЬКІЙ ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ.**

У жовтні 2015 році стартував другий
Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек,
який проходив під гаслом:

«Виховуємо громадянина – патріота України»

Підготувала:
Шкільний бібліотекар
Боярська Світлана Анатоліївна

2015

У 2015 році Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек проходив під гаслом "Виховуємо громадянина – патріота України".

В рамках Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек у нашому закладі проходили заходи спрямовані на привернення уваги до проблеми патріотичного виховання у нашій державі, розкриттю виховної функції шкільної бібліотеки, об'єднання зусиль педагогічного колективу і бібліотеки щодо розвитку патріотизму зростаючої особистості.

ПЛАН

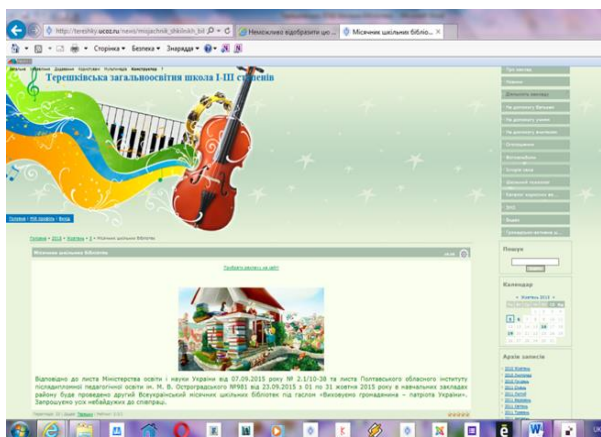
проведення Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек «Виховуємо громадянина – патріота України»

№ З/п	Дата проведення	Зміст заходу	Клас	Відповідальний
1	01.10.- 30.10	1.Оголошення про початок Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек 2. Акція «Сучасній бібліотеці – подаруй сучасну книгу»; 3.Акція «Макулатуринг». Збір макулатури для допомоги бійцям АТО; 4. Конкурс на найкращий куточок у класі «Живи, книго!»	1-11	Бібліотекар, кл. керівники
2	02.10	Відкриття VI Міжнародного мовно-літературного конкурсу імені Т.Г.Шевченка	5-11	Бібліотекар, вч. української мови та літератури
3	06.10	Виставка ілюстрованої літератури «Твоя країна – Україна».	5-6	Бібліотекар, бібліотечний актив
4	09.10	Бесіда « Чи знаєш ти свої права?».	8	Бібліотекар

5	12.10	1.Усний журнал "14 жовтня в історії українського народу" 2. Виставка літератури «Від подиху століть – до сьогодення»	9-11	Бібліотекар, вч. історії
6	13-16.10	До Дня українського козацтва. Ілюстративно – документальна виставка «Історичний калейдоскоп»	6-8	Бібліотекар, бібліотечний актив
7	23.10	Викладка літератури «Плекатимеш мову, цвістимуть слова	1-4	Бібліотекар, бібліотечний актив
8	27-30.10	- Книжкова панорама - «Незгасаючий вогонь безсмертя»	5-11	Бібліотекар, бібліотечний актив
9	28.10	Виховна година «Шлях до перемоги». Виготовлення плакату для воїнів АТО «Мир збереже Україну».	5	Бібліотекар, кл. керівники
10	30.10	Зустріч з воїном АТО.	7,10	Бібліотекар, кл. керівники
11	30.10	Закінчення Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек.	1-11	Бібліотекар, кл. керівники, бібліотечний актив

Заходи проведені в рамках Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек

01.10.- 30.10 – Інформування учнів та вчителів про заходи впродовж місячника.

Оголошення про початок Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек у новинах на шкільному веб-сайті.

В рамках місячника шкільних бібліотек розпочато:

- акцію «Сучасній бібліотеці – подаруй сучасну книгу»;

- акцію «Макулатуринг», збір макулатури для допомоги бійцям АТО.
- конкурс на найкращий куточок у класі «Живи, книго!»

2 жовтня 2015 року, у Терешківській ЗОШ I-III ступенів урочисто відкрився VI Міжнародний мовно-літературний конкурс імені Т.Г. Шевченка.

У затишній кімнаті народознавства зібралися учні 5-11 класів, вчителі. Відбулася задушевна розмова про нелегке життя Кобзаря, його творчість. І діти й дорослі виконували пісні на слова поета, натхненно читали його вірші. Учасники заходу мали можливість ознайомитися з виставкою літератури під назвою «Ми чуємо тебе Кобзарю, крізь століття»

06.10. - Учні 5-6 класів відвідали виставку ілюстрованої літератури під назвою «Твоя країна – Україна». Діти ознайомилися з виданнями, які були представлені їхній увазі.

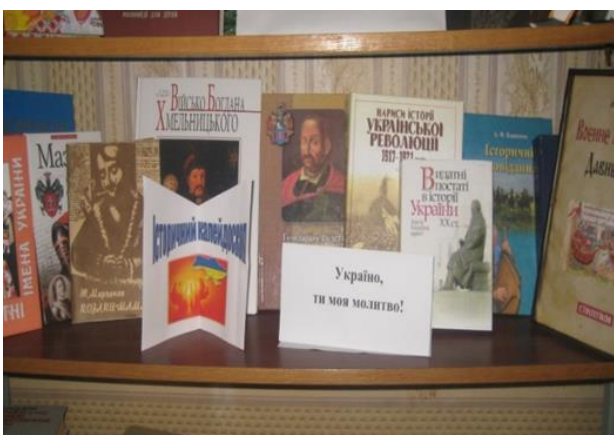
09.10. - Бесіда « Чи знаєш ти свої права?» для учнів 8 класу.

В умовах становлення України як суверенної і незалежної правової держави все частіше піднімається питання про правове виховання громадян, адже необізнаність в системі правопорядку, що існує в державі, заважає розумно користуватися своїми

правами та уникати хибних вчинків та злочинних діянь. Усі громадяни України мають право на набуття необхідного мінімуму правових знань.

12.10. - Для учнів 9-11 класів було проведено усний журнал під назвою "14 жовтня в історії українського народу" Під час заходу учні мали можливість переглянути документальні фільми про свято Покрови Пречистої Богородиці, історичні факти становлення української армії, ратні подвиги захисників Вітчизни, виставку літератури під назвою «Від подиху століть – до сьогодення». Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять загиблих співвітчизників в Україні. (Бібліотекар Боярська С.А., вчитель історії Кикоть Т.О.)

13-16.10 – До Дня українського козацтва у бібліотеці оформлено ілюстративно – документальну виставку «Історичний калейдоскоп» Для учнів 6-8 класів запропоновано перегляд літератури про історію і славетні подвиги українських

«лицарів духу», легенди, перекази і містичні події, пов'язані з нашими славними пращурами.

23.10 - Мова — це найбільше і найдорожче добро кожного народу, це жива

схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподівання, роздуми, досвід, почування. Учні 1-4 класів мали змогу переглянути викладку літератури під назвою «Плекатимеш мову, цвістимуть слова». Бібліотекар розповіла про історичне минуле української мови,

гіпотези її походження, рукописні пам'ятки, про поетів та письменників, які своєю творчістю збагатили рідну мову, закликаючи молоде покоління до її вивчення.

27-30.10 - Книжкова панорама «Незгасаючий вогонь безсмертя», для учнів 5-11 класів, присвячена 71 річниці вигнання нацистських окупантів з території України. Битва з фашизмом – далека історія для більшості сучасників. Та живою і невмирущою є пам'ять про тих, хто ціною власного життя відстояв мир, свободу і незалежність Батьківщини, врятував світ від фашистської навали. Книги, альбоми, газетно-журнальні статті, представлені на експозиції, допоможуть більше дізнатися про боротьбу нашого народу проти фашизму та вшанувати пам'ять наших дідів та прадідів.

28 жовтня Україна відзначала 71-шу річницю вигнання нацистських окупантів з території України. Сьогодні ми знову стоїмо перед загрозою втрати незалежності. Але маємо Героїв, які в поті війни під палаючим сонцем і нищівним "градом" боронять країну. Вони не тільки здатні перемагати, але й відроджувати державу. Цього дня для учнів 5-х класів було проведено виховну годину «Шлях до перемоги». Діти під час заходу декламували вірші, учениці 11 класу підготували матеріал про вигнання нацистських окупантів з території України. Переглянули відеоролики про ті страшні, незабутні дні, згадали і земляків, які сьогодні

знаходяться на передовій у зоні АТО, а також волонтерів Полтавського Батальйону Небай дужих.

У кінці заходу діти разом із учителями написали міні-листи на силуетах птахів-голубів Миру, виготовили плакат під назвою «Мир збереже Україну». (Бібліотекар Боярська С.А. класні керівники: Йосипенко О.М., Бородай Л.М.)

30.10 - Зустріч з воїном АТО.

Сьогодні, коли Україна потопає в сльозах від горя, з болем у серці говоримо: «Ми не тільки не хочемо війни, а просимо Бога зробити так, щоб вона нарешті закінчилася. Ми віримо в це!» Сьогодні десятки тисяч наших синів, братів, чоловіків, коханих - патріотів нашої держави - знаходяться на передовій, захищаючи неньку Україну. Сотні захисників, що отримали поранення, перебувають у військових шпиталях. Майже два ми не можемо спати спокійно: знову гинуть найкращі українці, цвіт нації. Серед них – наші земляки, які, не задумуючись, пішли боронити кордони держави.

Для учнів 7 та 10 класів відбулася зустріч з воїном АТО Браїлко Сергієм Вікторовичем, який служить із 15 січня 2015 року в полку АЗОВ механіком-водієм танка. Із болем в очах Сергій Вікторович розповів школярам, що пережив за час, проведений у зоні АТО. Він поділився з учнями спогадами і своїм прикладом показав, що не тільки словами можна любити Батьківщину, але й вчинками доводити це. Під час зустрічі діти привітали бійця, побажали йому здоров'я та скорішого повернення додому. Усі присутні мали змогу переглянути відеоролики про тяжкі будні наших бійців, та відеокліпи «Герої України», «Повертайся живим». (Бібліотекар Боярська С.А., класний керівник Кгаєвська І.А.)

01.10.-30.10 – Акція «Макулатуринг». Збір макулатури для допомоги бійцям АТО.

01.10.-30.10 – Акція - «Сучасній бібліотеці – подаруй сучасну книгу». Спонсорами шкільної бібліотеки виступили учні – Майборода В. – 5А клас, Копленко А. – 6А кл.

**29.10.- Оголошення переможців конкурсу на найкращий куточок у класі
«Живи, книго!».**

30.10 Закінчення Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек.

Підведення підсумків.

«Зустріч з воїнами АТО. Вам, герої...»

Урок мужності для учнів 5 класу

Мета: виховувати глибокі патріотичні почуття, причетність і відповідальність за все, що відбувається в країні, вдячність тим, хто віддав за неї життя; формувати активну громадянську позицію школярів щодо єдиної, цілісної держави та захисту її кордонів, повагу, толерантність до інших народів, віру в краще майбутнє України.

Бібліотекар. 23 роки Незалежності Україна, на щастя, не знала війни. Наш народ пишався тим, що у складні 90 – ті Україні вдалося зберегти мир. Ще два роки тому ми з вами не знали дуже багатьох слів пов'язаних з війною, тепер же мирне небо опалене полум'ям війни.

Ведучий 1. Війна... Таке маленьке слово, а вміщує в себе так багато горя, сліз, болю, тривоги.

Війна... Скажи це слово – і побачиш, як у наших вкритих сивиною бабусь та дідусів відразу зникне посмішка, на лобі з'являться глибокі зморшки, а в очах неймовірна гіркота.

Війна. У цьому слові – біль та сум матерів, стогін пораненого, сльози сиріт. Це чорна ганебна сторінка в історії людства. Це події, від яких несвідомо здригаєшся та тихесенько молишся, щоб таке більше ніколи не повторилося.

Але сьогодні знову війна прийшла на Україну, постукала до наших осель. Україна охоплена війною. Справжньою. Реальною. Нехай її називають неоголошеною, але на ній гинуть військові, мирне населення і діти. Нова Україна народжується у цій боротьбі, бо її свободу відстоює увесь український народ. Вчорашні студенти, програмісти, фермери, інженери стали на захист України і нашого майбутнього.

Ведучий 2. Війна – це жах..

Ведучий 1. Війна – це руйнація...

Ведучий 2. Війн – це смерть...

Ведучий 1. Офіційно її немає, та вона поруч щодня

Ведучий 2. Але є ті, для яких Батьківщина більша за життя – герої, які не вмирають

Ведучий 1. Вже занадто багато ми чуємо кожен день про кроки війни.

І навряд чи ми спокій відчуємо, поки гинуть України сини.

Прокидається кожна людина лише з думкою, кожного дня:

– Стала б мирною моя Україна...– Хай скінчиться війна...

Ведучий 2. Події останніх років об'єднали нас, пробудили в кожного почуття щирого й глибокого патріотизму, відчуття причетності до загальнодержавних справ. Боротьба за перемогу стала всенародним рухом. І слова «Слава Україні —Героям слава» наразі набули особливого значення, вони адресовані тим, хто зі зброєю в руках захищає східний кордон нашої держави.

Ведучий 1. Як і 76 років тому виряджали матері, дружини, своїх синів, чоловіків, батьків, так і сьогодні родини кожен день у неспокої і кожную ніч у тривозі чекають звістки від своїх солдат. Наші воїни перебувають під обстрілом сумнозвісних «Градів», зазнають гіркоти втрати бойових побратимів і ризикують власним життям заради миру та спокою в нашій країні. Це свідчення справжнього патріотичного подвигу.

Ведучий 2. Кожного дня, щогодини Україна завдяки таким чоловікам-відчайдухам, серед яких і наші славні земляки, виборює право бути суверенною, єдиною державою. Тож, молимося за наших мужніх захисників і просімо у Бога одного: аби вони живими і здоровими якнайшвидше повернулися додому, до своїх матерів, дружин, дітей.

Ведучий1. Наші хлопці – титану міцніше! Не беруть їх хай кулі та міни!

Ведучий 2. Божа Матір нехай захищає наше небо й синів України!

Ведучий 1. Ніщо так не об'єднує людей, як біда. Сьогодні вона на всіх одна... Війна

Ведучий 2. Хтось бере у руки зброю і йде захищати рідну землю, хтось допомагає фізично, фінансово, а хтось морально.

Ведучий 1. В прагненні підтримати наших відважних воїнів єднаються і дорослі і діти. Так у багатьох куточках України проводяться теплі зустрічі із своїми героями – земляками.

Ведучий 2. Тож сьогодні ми вітаємо наших героїв - воїнів – земляків, яких ми запросили, щоб сказати їм найщиріші слова вдячності за їх відвагу, мужність та героїзм.

Дорогі наші захисники, наші герої,
Ми слідкуєм за вами щодня,
Молим Бога, щоб вас не здолали,
Щоб скоріше скінчилась війна.

Ведучий 1.

На екрані бачимо щорання,
Як ви билися мужньо вночі,
Радості мало, хіба що страждання,
Але раді, що ви ще живі.

Ведучий 1. Ми бажаємо Вам щастя й здоров'я, перемоги в безглуздій війні
Хай збуваються мрії, покинуть тривоги. Хай завжди буде мир на землі!...

Слово воїнам

Ведучий 1. Весь український народ став на боротьбу з окупантом. Розгорнувся масштабний волонтерський рух, і на передову вчасно доставлялося військове спорядження, харчі, маскувальні сітки, теплі листи і малюнки від школярів. Саме так, школярі стали волонтерами. Це ваші листи, обереги і малюнки носять солдати біля серця. Розвідники, отримавши завдання, віддають на зберігання усі особисті речі, крім ваших листів, з якими вони ніколи не розлучаються, бо заради вас усіх вони там. Ви для них найцінніше, що є на світі, і вони це доводять щодня своїм ратним подвигом. Ваші дитячі сувеніри перетворюються на родинні реліквії, бо комусь вони нагадали про рідний дім, дітей, комусь підняли настрій, а комусь і врятували життя. Ваші обереги біля ліжок ранених бійців, а ваші слова є найкращими ліками для них.

Ведучий 2.

Рясніє календар новими датами,
Але про це говорено, вже досить.
Ви ж назавжди залишитесь солдатами,
Коли життя тривогу оголосить.

Ведучий 2.

За нашу рідну Україну,
Щоб зберегли ви на віки -
Низький уклін і тричі "СЛАВА!"
герої наші - захисники!

Ведучий 2.

То ж вертайтеся, рідні, живими,
Щоб усмішка була на лиці,
Вас чекають кохані і мами,
Та ще в декого діти малі

Ведучий 1.

Ото ж здоров'я бажаємо щиро
І стійкості в скрутну годину,
Наснаги, щастя, радості і миру.
Бажає вам шкільна учнівська половина.

Ведучий 1.

Вертайтеся, рідні, живими!
Хай янголи вас захищають,
Своїми крилами святими
Від куль ворожих закривають.

Ведучий 2.

Молитва матері- Вкраїни
Стане всім ворогам стіною...
Вертайтесь, рідні, до родини,
Вертайтесь мирною порою.

Ведучий 2.

Дорогі наші захисники, ми, підростаюче покоління, обіцяємо рівнятись на вас і стати справжніми патріотами своєї держави, боротися за волю, честь і за народ.

Ведучий 1. Дякуємо всім вам за мирне небо над нашими домівками і бажаємо якнайшвидше повертатись додому з перемогою!

Бібліотекар. А завершити нашу виховну годину хотілось би словами Володимира Сосюри, який народився і виріс на Донбасі:

Любіть Україну, як сонце, любіть,
Як вітер, і трави, і води,
В годину щасливу і в радості мить,
Любіть у годину негоди!
Любіть Україну у сні й наяву,
Вишневу свою Україну,
Красу її, вічно живу і нову,
І мову її солов'їну...
Для нас вона в світі єдина, одна
В просторів солодкому чарі...
Вона у зірках і в вербах вона,
І в кожного серця ударі...

Ведучий 1.

Не хочемо війни страшної!
Всі просять люди, звідусіль
Не треба люті нам чужої —
хай в Україні буде мир!

«Збери макулатуру – збережи дерево та довкілля»

Виховна година для початкових класів

*Багато справ ще є у нас –
Планету чистою зробити,
Відпочивати нам іще не час,
Красу Землі є шанс нам відтворити.*

Мета: формувати навички правильного господарювання, вміння сортувати сміття, відокремлювати паперові відходи з метою можливості їх вторинної переробки; пропагувати збереження лісу, дбайливе ставлення до зелених насаджень; прищеплювати любов до навколишнього світу; виховувати бережливе ставлення до природних багатств землі, усвідомлення того, що Земля – наш загальний дім.

БІБЛІОТЕКАР: Сьогодні важливо берегти природу. І ми повинні робити все можливе для цього, наразі наша планета стоїть на порозі екологічної катастрофи, вирубка лісів сильно впливає на зміну клімату, площа лісових масивів на нашій планеті постійно скорочується, отже, дефіцит дерев стане глобальною проблемою найближчим часом, адже ліси це зелені легені нашої планети. Ми повинні більш розумно використовувати продукцію з деревини та паперу, щоб уповільнити процес винищення дерев нашої Планети. Існує ще одна проблема, поступово в природі накопичується багато сміття. Близько чверті всього сміття на планеті є паперовими відходами і паперовою продукцією. І якщо так буде продовжуватися, наша планета перетвориться на величезне звалище. Тому позбавлення від такого сміття – одна з найважливіших наших турбот. За останні роки світовий вжиток паперу збільшився у декілька разів, середньостатистичний українець потребує 25 кілограмів паперу в рік. На сьогоднішній день папір є одним із найпоширеніших канцелярських товарів, без якого людина не уявляє свого життя.

Учень 1:

Раз чудового дня навесні,
Щоб послухать пташині пісні
Ми пішли із бабусею в ліс.
Як багато тут ніжних беріз.
Ось пишається велетень-дуб!
Але що це ми бачим навкруг?
Купи сміття лежать на землі
книги, зошити, пляшки брудні.
Стали очі в бабусі сумні
І таке розказала мені.
«Як ходила я в школу в свій час,
Не було скільки сміття у нас.
Про навколишнє середовище
пильно ми дбали,
Макулатуру збирали.
З папірців непотрібних нікому
Є підручники нові у школу.
Але все це пішло в забуття,
Ми папір викидаєм в сміття.
А підручників не вистачає,
Бо самі ми про себе не дбаєм.»
Зацікавила розповідь друзів,
До довкілля усіх небайдужих
Ми дослідження враз почали
Факти цікаві знайшли.

Активіст 1. 30 років тому у нашій країні до збору макулатури залучались учні шкіл та населення. Сьогодні весь використаний папір школярі і працівники установ викидають на сміття.

Ми провели опитування дорослих та дітей з метою з'ясувати, хто із них збирав макулатуру. Результати опитування показали, що найбільше макулатури збирали наші бабусі та дідусі, мами і тата – вдвічі менше. І зовсім мало макулатури збираємо ми.

БІБЛІОТЕКАР: Що таке макулатура? Для чого ми її збираємо?

Учень 2: Макулатура – це всі відходи паперові:

Листки, коробки, папери не нові.

Але їх на фабриках можна переробляти,

Нове життя цим відходам давати.

Активіст 2. Макулатура, вторинна сировина - це відходи паперового та картонного виробництва, а також вироби з паперу якими ми вже не користуємося. Збір макулатури допоможе скоротити кількість сміття і зменшити вирубку лісів. Статистика говорить про те, що папір і вироби з нього складають майже 40% всіх твердих побутових відходів, які в середньому відправляє на сміттєзвалище населення одного мільйонного міста. Ви задумувались, що відбувається з папером, який викинули? Він потрапляє на сміттєзвалище, або просто його викинули в лісі, або деінде, де він довгий час перегниває, від 2 місяців до 1,5 року, забруднюючи навколишнє середовище. В наші дні переробка макулатури необхідна з точки зору екології. Адже з 1 тонни макулатури можна виготовити таку ж кількість продукції, що і з 5-6 кубометрів деревини, що прирівнюється до декількох солідних дерев, які зростали декілька десятиліть.

Активіст 3. Відомо, що папір виготовляється з деревини і для цього у світі вирубують мільйони дерев. Щодня у світі виробляється близько 650 тисяч тонн паперу, а викидається майже 500 тисяч тонн, оскільки їх не включають у процеси повторної переробки паперу. За минулі 50 років приблизно половина світового лісового покриву – легенів нашої Планети - була загублена, найбільшою мірою через несистематичне використання людством лісових ресурсів.

Активіст 1. Пам'ятайте:

- 60 кг макулатури - зберігає 1 дерево;
- 1т – 17 дерев;
- Для виготовлення 30 тисяч учнівських зошитів необхідно 17 дерев, таку кількість зошитів можна виготовити із тони паперу і заощадити таким чином 26000 л води;
- А для того, щоб виростити одне повноцінне дерево потрібно від 50 до 80 років.
- 3 кубометри плодоносної землі, 240 л пального, 4000 кіловат-годин електрики. Тільки цієї електроенергії вистачить, щоб забезпечити протягом року середню сім'ю. Для вторинної переробки паперу потрібно майже в два рази менше енергії, при цьому шкідливі викиди зменшуються більше, ніж на 70%.

Активіст 2: Із макулатури можна виготовити одноразові серветки, туалетний папір, газети, журнали і матеріали для упаковки та інше. Газети переробляють в туалетний папір, картон – в гофрований картон, а старі книжкові палітурки перетворюються в будматеріали.

БІБЛІОТЕКАР: Де ж можна знайти макулатуру?

Учень: У кожному домі в містах і в селі

Папір викидають дорослі й малі.

У офісах, школах, у всіх установах

Ми можемо знайти ці папери не нові.

Активіст 3. З інтернет-ресурсів ми дізналися, що було проведено експеримент про збір макулатури у сім'ях. Його результати показали, що одна середньостатистична сім'я викидає у сміття в день 0,5 кг паперу, за тиждень – 4 кг, за місяць – 15 кг, за рік 180 кг. Якщо 60 кг паперу, зібраного як макулатура, дозволяє зберегти одне дерево, то одна сім'я за 4 місяці може зберегти одне дерево. Якщо взяти 363 сім'ї нашої школи – виросте величезний ліс. І це лише за 4 місяці!

БІБЛІОТЕКАР: Як говорить Будда: «Ліс – це особливий, безконечно добрий і безконечно щедрий організм, який не просить нічого для підтримки свого існування й великодушно розсипає продукти власної життєдіяльності; він бере під захист всі живі

істоти і пропонує тінь навіть лісорубові, що губить його». Ліс – це величезне багатство. Кожна людина повинна оберігати його. Бо, приносячи шкоду лісу, ми шкодимо собі.

Якщо ви поставите вдома чи в класі окрему корзину чи мішок для макулатури, то тим самим збережете дерева, ліс і навколишнє середовище від забруднення.

Активіст 1. Запам'ятайте 4 важливих правила:

- Купуйте речі в упаковках, які можна переробити;
- Сортуйте відходи;
- Використовуйте обидві сторони аркуша паперу, якщо є така можливість;
- Продовжуйте життя паперових речей: здавайте макулатуру.

Учень 1:

Люди, спиніться! Годі смітити.
Краще, можливо, сади посадити?
Ми в себе вдома сміття розкидаєм,
Наче рушницю берем і вбиваєм.
Не для того ж народила нас мати,
Щоб руйнувати могли і вбивати.
Найкраще місце на землі,
Де ти родився і зростаєш,
Щоб завжди так було в житті
Планету рідну ти любити маєш.
Ліс не рубай, а вчасно захисти,
Дай дереву ще вище підрости.

Ліс виросте і захистить тебе —
Повітря дасть і небо голубе!
Назавжди запам'ятай -
Бережи свій рідний край!
Це твоя земля, країна,
Край Полтавський – Батьківщина.
Ми посадим довкола берізки і клени.
Хай наш край розцвітає і буде
зелений.
Ми очистимо землю свою від сміття
Й буде в нас чарівне і здорове життя!

БІБЛІОТЕКАР: Тож пам'ятаймо, що Земля — це неоціненний дар, наш спільний дім, і берегти її — наш священний обов'язок, бо якщо Землі не буде, то і нас не буде.